

Sygnatura akt I C 792/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Adamek-Rogowska

Protokolant: Justyna Ferenc

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 stycznia 2016 r. w K.

sprawy z powództwa G. C., A. Z., A. G. wspólników P.U.H."N. (...)" s. c.

przeciwko A. B.

o zapłatę

I zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 520,91 zł (pięćset dwadzieścia 91/100 złotych) wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności kredytu lombardowego NBP od dnia 08.08.2014 r. do dnia zapłaty;

II dalej idące powództwo oddala;

III zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 183,23 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 792/15

UZASADNIENIE

Powodowie G. C., A. Z., A. G. wspólnicy P.U.H. (...) spółki cywilnej w T. wnieśli o zasądzenie od pozwanej A. K. kwoty 1 838,91 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 1 628,91 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu

W uzasadnieniu żądania twierdzili, że w dniu 4.10.2011r. została zawarta przez stronę powodową z pozwaną umowy pożyczki na kwotę 3 000 zł. Pozwana miała ją spłacać 24 miesięcznych ratach, a spłaciła jedynie 15 rat w łącznej kwocie 2 507, 86 zł. Mimo wielokrotnych wezwań do zapłaty pozwana nie spłaciła pozostałej należności w związku z tym doszło do wypowiedzenia umowy.

Dochodzona pozwem kwota obejmuje 1 294,81 z tytułu niespłaconego kapitału pożyczki, 150 zł z tytułu kosztów windykacji, 60 z tytułu wezwań do zapłaty i pozostałą sumę z tytułu skapitalizowanych, szczegółowo określonych w pozwie odsetek kapitałowych i karnych.

Nakazem zapłaty z dnia 25.11.2014r. wydanym w postępowaniu upominawczym sąd uwzględnił żądanie. Pozwana A. K. wniosła od niego sprzeciw, w którym wiośła o oddalenie powództwa, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10.04.2011r. pomiędzy A. Z., G. C., A. G. prowadzącymi działalność gospodarczą pod firmą (...) s.c. w T. reprezentowanym na podstawie pełnomocnictwa przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T., w imieniu którego działała M. K. została zawarta umowa pożyczki. Zgodnie z zapisem umowy jej przedmiotem było udzielenie pożyczki gotówkowej w kwocie 3 000 zł na okres od 4.10.2011r. do 15.10.2013r., płatnej w 24 miesięcznych

ratach, w wysokości i w terminach ustalonych w harmonogramie spłat tj. pierwsza rata w wysokości 179,75 zł i kolejne w wysokości 158,61 zł do 15 dnia każdego miesiąca. Umowa przewidywała ustanowienie zabezpieczenia w postaci przystąpienia do umowy ubezpieczenia. Koszt ustanowienia zabezpieczenia został ustalony na 1 008 zł. Ustanowienie zabezpieczenia warunkowało uruchomienie pożyczki. Umowa przewidywała oprocentowanie według zmiennej stopy procentowej w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, obliczonego za okres obowiązywania umowy na 827,78 zł. Kwota pożyczki z potrąceniem kosztów ustanowienia zabezpieczenia podlegała wypłacie na rzecz pozwanej. Rzeczywista roczna stopa procentowa pożyczki została określona na 103.54 % w stosunku rocznym. Niespłatenie raty pożyczki w całości bądź części w terminie skutkowało uznaniem zadłużenia za przeterminowane i naliczaniem odsetek w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP.

Zgodnie z umową w przypadku niezapłacenia przez pożyczkobiorcę w ustalonym terminie raty pożyczki, pośrednik po upływie 7 dni od terminu płatności wzywał pożyczkobiorcę do zapłaty. W przypadku niezapłacenia drugiej kolejnej raty w terminie 7 dni pożyczkodawca wszczął postępowanie windykacyjne, którego koszt ponosił pożyczkobiorca. Za każde wezwanie do zapłaty ustalona została opłata wysokości 20 zł, za czynności windykacyjne 150 zł.

Dowód: umowa pożyczki wraz z harmonogramem k. 8-10

W dniu zawarcia umowy (...).11.2003r. od pozwanej została także odebrana deklaracja zgody na przystąpienie do umowy generalnej ubezpieczenia między Towarzystwem (...) a (...). Ubezpieczenie opiewało na sumę 3 000 zł. Dotyczyło zryczałtowanych kosztów pogrzebu. Opłata za ubezpieczenie została ustalona miesięcznie w wysokości 42 zł. Okres ubezpieczenia wynosił 1 miesiąc i miał ulegać automatycznie przedłużeniu w okresie spłaty pożyczki na następne miesięczne okresy. Pozwany na mocy umowy przeniósł na rzecz (...) swoje prawa do odszkodowania z ubezpieczenia w razie wystąpienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową w przypadku braku spłaty zadłużenia wynikającego z pożyczki do wysokości salda zadłużenia z tytułu umowy pożyczki.

Generalna umowa ubezpieczenia z dnia 1.04.2011r została zawarta między Towarzystwem (...) a G. C. (...) jako ubezpieczającym, pożyczkodawcą i stanowiła min., że przystąpienie do umowy ubezpieczenia następuje pod warunkiem zawarcia umowy pożyczki z ubezpieczającym i podpisania deklaracji zgody na przystąpienie do umowy ubezpieczenia. Składka za każdy miesiąc ochrony ubezpieczeniowej dla jednego ubezpieczonego w przypadku umowy pożyczek na kwotę 3 000 zł z 24 -miesięcznym okresem spłaty, została określona na 42 zł i miała być płatna jednorazowo za każdy miesiąc. Przy tym umowa zawiera zapis, iż należną Towarzystwu (...) składkę, pomniejszoną o kwotę przysługującej ubezpieczającemu prowizji na zasadach i w wysokości określonej w odrębnej umowie, ubezpieczający jest obowiązany przekazać (...) do 5 każdego miesiąca.

Dowód: deklaracja zgody k.47, generalna umowa ubezpieczenia wraz z aneksem k.51-53

Pismem z 23.05.2013r. umowa pożyczki wypowiedziana.

Dowód: wypowiedzenie umowy k.15

Sąd zważył, co następuje:

Zarzut przedawnienia roszczenia nie jest zasadny. Pozwana częściowo uregulowała swoje zobowiązanie, dokonując spłaty rat pożyczki. Umowa została wypowiedziana 23.05.2013r., a pozew wpłynął 8.08.2014r., a zatem przed upływem trzyletniego okresu przedawnienia przewidzianego art.118 k.c. dla roszczeń wynikających z prowadzonej działalności gospodarczej.

W niniejszej sprawie pozwany zawierając umowę pożyczki działał jako konsument. Ochrona konsumentów jako słabszej strony stosunków zobowiązaniowych znalazła swoje odzwierciedlenie nie tylko w przepisach ustawowych, ale i w art.76 Konstytucji RP, zgodnie z którym władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami

rynkowymi. Zakres tej ochrony określa ustawa. Zawierając przedmiotową umowę pożyczki z pozwanym posłużono się wzorcem umowy wykorzystywanym przez powoda - co sądowi wiadomo z urzędu - przy zawieraniu umów pożyczki.

Zgodnie z art. 385 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, jeżeli zostały sformułowane jednoznacznie. Nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu.

Wynagrodzeniem za korzystanie przez pożyczkobiorcę z pożyczki są zasadniczo odsetki, których górny pułap w celu zapobieżenia lichwie, został wyznaczony przepisem art. 359 § 2¹ k.c., jako czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym. Wysokość pozostałych opłat, powinna być ekwiwalentem świadczonych usług i co do zasady odpowiadać rzeczywistym kosztom poniesionym z tego tytułu.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego pożyczkę określoną ilość pieniędzy. Wbrew regule wynikającej z art. 385 k.c. wzorec umowy, którym posłużono się przy zawarciu umowy z pozwanym nie jest transparentny. Z treści umowy wynika, że jej przedmiotem była pożyczka w wysokości 3 000 zł. Faktycznie jednak pozwany nie otrzymał takiej sumy bowiem z kwoty pożyczki została „potrącona” suma 1 008 zł z tytułu ustanowienia zabezpieczenia w postaci przystąpienia do ubezpieczenia. Żądanie w tym zakresie nie zostało uwzględnione z następujących przyczyn. Jakkolwiek z deklaracji zgody podpisanej przez pozwanego wynika, że wyraża on zgodę na przystąpienie do ubezpieczenia ze składką miesięczną w kwocie 42 zł, to jednak kwota, którą faktycznie miała być poniesiona z tytułu ubezpieczenia nie odpowiadała tej sumie. Wynika to z zapisu w umowie generalnej ubezpieczenia, o tym iż, należną Towarzystwu (...) składkę, pomniejszoną o kwotę przysługującej ubezpieczającemu prowizji na zasadach i w wysokości określonej w odrębnej umowie, ubezpieczający jest obowiązany przekazać (...) do 5 dnia każdego miesiąca. Oznacza to, iż określona jako składka ubezpieczeniowa kwota nie odpowiada rzeczywistym kosztom ubezpieczenia, a zawiera w istocie dodatkową ukrytą prowizję pożyczkodawcy. W sytuacji kiedy przedmiotowa umowa przewiduje odsetki od pożyczki w maksymalnej wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, zapis ten jako zmierzający do obejścia ustawy - art. 359 § 2¹ k.c. – należy uznać za nieważny na podstawie art. 58 k.c. W sytuacji kiedy nie zostało wykazane jaka rzeczywiście suma z tytułu ubezpieczenia została uiszczona nie było w tych okolicznościach podstaw do uwzględnienia żądania w tym zakresie. Niezależnie od tego strona powodowa nie przedstawiła dowodu na to, aby składka faktycznie została zapłacona. Przy tym według zapisów umowy, suma z tytułu przystąpienia do ubezpieczenia została od razu potrącona z kwoty pożyczki. Jednocześnie należy zauważyć, że zgodnie z umową ubezpieczenia warunkiem do jej przystąpienia było zawarcie umowy pożyczki z ubezpieczającym, którym był według jej zapisu G. C. (...), a przedmiotowa umowa pożyczki została zawarta pomiędzy pozwaną a A. Z., G. C., A. G., prowadzącymi działalność gospodarczą pod firmą (...) s.c. w T..

Żądanie pozwu obejmuje ponadto należności z tytułu wezwań do zapłaty w wysokości 60 zł, liczonych po 20 zł za każde wezwanie oraz sumę 150 zł z tytułu czynności windykacyjnych. Tymczasem koszty z tytułu czynności związanych z wezwaniami do zapłaty czy czynnościami windykacyjnymi powinny zasadniczo odpowiadać kosztom rzeczywiście poniesionym z tego tytułu. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 15.06.2012r., XVII Amc 5345/11 uznał za niedozwolone i zakazał jednemu z banków wykorzystywania min. postanowienia dotyczącego opłat za wysłanie wezwań do zapłaty w wysokości 15 zł. Klauzula w tym zakresie jest zapisana w rejestrze klauzul niedozwolonych pod poz. 5331. W wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 16.01.2013r., (...), za niedozwoloną została uznana opłata za wysłanie monitu w wysokości 10 zł. Decyzją z 8.09.2014r., nr (...). Z kolei w wyroku z 19.12.2014r., (...), Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolony uznał zapis ustalający opłatę za bezpośrednią wizytę w miejscu zamieszkania klienta w przypadku nieterminowej spłaty w wysokości 50 zł.

Prawomocne wyroki w zakresie klauzul niedozwolonych korzystają z prawomocności rozszerzonej, stosownie do art. 479⁴³ k.p.c. i sąd uwzględnia je z urzędu. Z tych przyczyn, w sytuacji kiedy powód nie wskazał rzeczywistych kosztów poniesionych w związku z niewywiązaniem się przez pozwaną ze spłaty, sąd nie uwzględnił także naliczonych

kwot z tytułu wezwań do zapłaty oraz kosztów windykacji. Z pisma strony powodowej z dnia 8.10.2015r. (k.43-45) wynika, że pozwanej na etapie przedsądowym zaliczono z wpłat przez nią dokonanych na poczet kosztów za wezwania do zapłaty pięciokrotnie opłaty w wysokości po 20 zł t.j. łącznie 100 zł, co należy wobec abuzywności zapisów umowy w tym zakresie uznać za niezasadne. W konsekwencji żądanie podlegało uwzględnieniu na podstawie art.720 § 1 k.c., w zakresie kwoty 520,91 zł wraz z odsetkami. Z dochodzonej kwoty z przyczyn wyżej opisanych nie uwzględniono sumy 1008 zł z tytułu zabezpieczenia pożyczki, 150 zł z tytułu kosztów windykacji 160 zł z tytułu wezwań do zapłaty ((...),91- (...)-150-100).

Z przytoczonych względów orzeczono jak w sentencji.

Postanowienie o kosztach wydano na podstawie art.100 k.p.c. , zasadzając je proporcjonalnie do uwzględnionego żądania (647x28,32%).